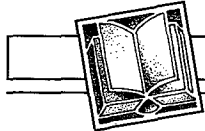

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

MEDITATIE

De rijkdom van de zomer

Het is zomer. Overal in het rijk der natuur wordt het oog van de mensen geboeid door de zomerweelde. Ofschoon de mens het durft om de Almachtige te tarten, geeft de Heere ook in het natuurlijke Zijn zegen. Daarom aanschouwen wij, dat de bomen met jonge vruchten zijn beladen en dat de velden met heerlijke gewassen prijken en dat er alom een keur van zegen te bespeuren is, die ons tot de lofzang mocht stemmen: "Gij kroont het jaar Uwer goedheid en Uw voetstappen druipen van vettigheid". In de zomer wordt vergaderd. Dan heerst er bedrijvigheid op het land. Vergaderen is de eis voor iedere dag. Vergaderen met noeste vlijt, net zo lang tot de schuren vol zijn. Het is verstandig dat er in de zomer wordt vergaderd. Anders zou hetgeen de velden ons bieden weer verloren gaan. Bovendien is ook de winter in aantocht. Wanneer er dan geen voorraad is, waaruit geleefd kan worden, dan kan de nooddrift van mens en beest niet vervuld worden. Al wie in gebreke blijft om in de zomer te vergaderen, die handelt dwaas, die maakt zich schuldig, die heeft de Schrift tegen. Of staat er niet geschreven in Gods Woord: "Ga tot de mier, gij luiaard; zie hare wegen en wordt wijs". Daarentegen, wat is de mens gelukkig, die bij zijn verantwoordelijkheid gebracht wordt, dat hij tot God bekeerd moet worden. Wij liggen allen verloren en zijn God kwijt, maar wij zien het niet en geloven het niet. O, dat wij onze dwaasheid eens waarlijk mogen bewenen, jong en oud, medereizigers naar de eeuwigheid.

"Die in de zomer vergadert, is een verstandig zoon".

Spreuken 10 : 5a.

"Die in de zomer vergadert, is een verstandig zoon". Het is zomer en wij gaan op vankantie. Maar laten wij niet vergeten, dat ook in de vakantie ster-ven God ontmoeten is.

Menigeen uwer mag de zomertijd van het leven bereikt hebben. De dagen van de vaak onbedachtzame jeugd liggen reeds achter u. Uw oog is niet verdonkerd en uw tred is nog niet moeizaam geworden. De zomerdag van uw leven mag nog voor u aanlichten.

In de zomer wordt vergaderd. Elke dag vergadert u, maar wat? Daar zijn zoveel mensen die de beste van hun levensdagen slijten in de dienst der wereld en van de duivel. En wat vergaderen zij? Zij vergaderen de schat van de toorn van God, die openbaar gemaakt zal worden over alle goddeloosheid en ongerechtigheid der mensen. Men roept in onze dagen: "De mens moet een keus doen!", maar wij hebben onze keus gedaan in het paradijs en zijn de duivel toegefallen. Het is soeverein welbehagen als de mens zijn zonde gaat bewenen. Dan gaat de mens inleven dat hij tegen God gezondigd heeft. Is dat ook uw bevinding, lezer(es)?

Dan wordt het op hun ziel gebonden: "Vergadert u geen schatten op de aarde, waar ze de mot en de roest verderft en de dieven doorgraven en stelen; maar vergadert u schatten in de hemel, waar ze de mot en de roest niet verderft en waar de dieven niet doorgraven en stelen, want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn".

Eeuwig wonder van het eenzijdig welbehagen als de Heere uit vrije genade komt te schenken, dat er een verzuch-

ting geboren wordt voor schatten van blijvende waarde.

Wat is nu de beleving van Gods volk in het vergaderen? Daar is zoveel bestrijding: Zal ik geen huichelaar wezen? Ze worden steeds armer, het wordt steeds minder. Zeker, het is een eeuwige waarheid, dat de zaligheid vastligt voor al Gods kinderen, maar het komt voor Gods kinderen op de toepassing aan. Het is bevindelijk beleving geworden. Zovelen vergaderen beloften op een valse grond, maar het oprechte volk kan het maar niet geloven.

Ze moeten het met een Ruth inleven dat ze voor elkaar op de akker van Boaz moeten bukken, is dat ook uw bevinding?

Ook moeten ze inleven dat er plaats gemaakt moet worden voor de Heere Jezus, ze kunnen Hem maar niet grijpen of nemen. Er is geen persoon meer verborgen, dan de Heere Jezus. Ja, ze moeten inleven dat het vergaderen gaat in de verheerlijking van Gods recht. Het wordt een beleving in het vergaderen dat de Sinai vol van verschrikking is.

Ze komt te getuigen van het recht Gods. Sinai komt te getuigen: "Al wie de berg aanroert, zal zekerlijk gedood worden". Maar nu de rijkdom van de zomer, de vrucht van het welbehagen. Wij hebben in onze bondsbreuk de hemel toegesloten, maar God heeft in de Zoon van Zijn eeuwige liefde de

INHOUD

pag.

Meditatie:

De rijkdom van de zomer	1
De opwekking van Eutychus (3)	2
Elke zondag een andere tekst	3
Wedergeboorte en geloof (2)	5
Van overzee	
Een presidentiële proclamatie	6
Boekennieuws	7
Kerknieuws	7
Predikbeurten	9

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

*****
Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

*****
Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

*****
Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

*****
Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: f 24,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:

Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

*****

Advertenties f 1,10 per mm.

Familieberichten f 0,85 per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

hemel geopend. De rijke gave Zijns
Zoons voor verloren zondaren. Wat is
dan de opheffing van die breuk die
geslagen is? Wel, de schat, de vrede
met God, door de Zone Gods, Die vol-
komen voldaan heeft aan het recht des
Vaders. Hij heeft toch in de verbonds-
sluiting van eeuwigheid de schuld van
de uitverkorenen op Zich genomen. O
zaligheid! In de nooit begonnen eeu-
wigheid is Zijn hart Borg geworden
voor hen, die in Hem zijn uitverkoren.
Zo is Hij voor Zijn volk een oorzaak

der eeuwige zaligheid geworden. Dan
wordt de beleving een wonder:

“dan zal de Heer’ ons ‘t goede weer
doen zien;
Dan zal ons ‘t land zijn volle garven
bien;
Gerechtigheid gaat voor Zijn aange-
zicht,
Hij zet z’ alom, waar Hij Zijn treden
richt”.

Wijlen ds. C. Hegeman.

De opwekking van Eutychus

(3)
Handelingen 20 : 1-12.

Slapen in de kerk

Eutychus viel dus in slaap, terwijl
Paulus het Woord bracht in Troas. Er
zijn ook nu nog slapers in de kerk. En
dan is het wel een verschil of men eens
eenmaal, doodvermoeid, overmand
door slaap, of dat het onze gewoonte is
in de kerk te slapen. Een belangrijke
vraag daarbij is, hoe we onze zaterdag-
avonden doorbrengen. Als we heel laat
naar bed gaan, is het niet te verwonde-
ren, dat we ‘s zondags in de kerk sla-
pen. Onze oudvaders wezen er al op,
dat de zaterdagavond een *voorberei-
ding* moet zijn voor de rustdag. Als we
verder doordenken over het slapen in
de kerk, dan moeten de volgende
zaken onze aandacht hebben:

- Het is een *teken van geesteloosheid*.
Als we naar wereldse gesprekken lui-
steren, slapen we niet, maar in de kerk
wel. Hoe komt dat? Wel, die wereldse
gesprekken hebben onze interesse,
maar de prediking niet. Dat is een
teken van geesteloosheid. Wat denkt u,
als de nood van uw ziel echt weegt, als
uw eeuwigheidsbelangen echt wegen,
zou u dan slapen onder het Woord?
Wat denkt u, als u in de week met innig
verlangen naar de komende zondag
uitziet om het Woord weer te mogen
horen, zou u dan slapen?

- Het is tot *ergernis van anderen* in de
kerk. Laten de slapers bedenken, dat
zij niet alleen de zaligheid met hun
eigen ziel op het spel zetten, maar ook
tot ergernis van anderen in de kerk zit-
ten.

- Het is tot *oneer van de Koning*. Want
wat gebeurt er als u in de kerk zit? Dan
spreekt de Heere tot u, de Koning der
koningen. Als koningin Beatrix tot u

zou spreken, stel u voor, dat u dan in
slaap zou vallen! In de kerk echter
spreekt de Koning der koningen tot u.
Is het dan niet tot oneer van de
Koning, als we in de kerk onder Zijn
Woord slapen?

De slapende Eutychus

Hoe moeten we nu oordelen over het
slapen van Eutychus? Onder de ver-
klaarders wordt er verschillend over
gedacht. Er zijn er, die het gedrag van
Eutychus ten scherpste veroordelen.
Allereerst die roekeloosheid, dat hij op
zo’n gevaarlijke plaats ging zitten, en
dan vervolgens dat hij in een diepe
slaap viel. Het feit, dat hij uit het ven-
ster viel, ziet men dan als een straf
Gods over zijn gedrag. Matthew
Henry zegt dat het een waarschuwing
van God is om niet te slapen onder het
Woord. Andere Schriftverklaarders,
waaronder Calvijn, wijzen op de vele
verzachtende omstandigheden. We
kunnen dan denken aan het late uur en
de grote hitte door al die brandende
lampen. En uit het Grieks blijkt, dat
Eutychus gevochten heeft tegen de
slaap, want het grondwoord heeft de
betekenis van erdoor weggevoerd wor-
den. Hij heeft ertegen gevochten, maar
werd erdoor overmand. Het is natuur-
lijk wel een verschil of we in de kerk
strijden tegen de slaapduivel, of dat we
ons er zo gemakkelijk aan overgeven.
Persoonlijk geloof ik, dat er in het
geval van Eutychus wel degelijk ver-
zachtende omstandigheden zijn aan te
wijzen. Calvijn zegt ervan: “Ik zie
geen enkele reden, waarom sommigen
zo heftig uitvaren tegen de slaperig-
heid van deze jongeling, dat zij durven
zeggen dat zijn dood de straf was voor
zijn schanddaad. Want wat kan men
zich erover verwonderen, dat iemand

die heel de nacht met een krachtige slaap gestreden heeft, tenslotte overwonnen wordt?"

De geestelijke slaap

In ieder geval, hoe men ook moge denken over het slapen van Eutychus, in geestelijk opzicht slapen we allen van nature een gevaarlijke slaap. We slapen als in het topje van de mast, terwijl we ieder ogenblik kunnen neerstorten. We zijn als degene, die in een brandend huis rustig ligt te slapen. We slapen de slaap van de geestelijke dood. Daarom luidt de roepstem van het Evangelie: "Ontwaakt, gij die slaapt, en staat op uit de doden!"

In geestelijk opzicht slaapt de mens van nature de slaap van de dood. Iemand, die slaapt, heeft geen erg in *gevaren* die hem omringen. Welnu, ieder ogenblik kunnen we worden opgeroepen om voor God te verschijnen, en we slapen rustig door. We weten het met ons verstand, maar het weegt ons niet. We leven rustig door, of er geen dood en eeuwigheid aanstaande zijn. Slapen heeft te maken met *rust*. De slaap van de geestelijke dood betekent een valse rust. Hoe is het mogelijk, dat we nog één ogenblik rust hebben, als we niet weten, dat onze ziel is gered. En toch is er die rust, die valse rust.

Een slaper wordt wel eens *opgeschrikt* door dromen of geluiden om hem heen. Dan woelt hij even onrustig in zijn slaap, maar hij slaapt weer door. Ik ben bang, dat dit het beeld is van velen van ons. Wel eens even opgeschrikt, wel eens even onrustig, bij roepstemmen, sterfgevallen, ziekte, e.d. Maar we slapen toch weer door.

O, laat u toch wakker roepen. Kom toch tot uzelf. Leef toch zo niet langer door. We lezen, dat Eutychus uit het venster is neergestort, drie verdiepingen hoog en dat men hem dood heeft gevonden. Ook u kunt ieder ogenblik neerstorten, maar dan in de eeuwige dood. Laat u toch wakker schudden. De Heere wil u nog wakker roepen uit de slaap van de geestelijke dood. Hij laat u nog niet ongewaarschuwd.

Al ontwaakt?

Gelukkig als we in ons leven wakker schrikken. We liggen als Jona te slapen, terwijl het schip ieder ogenblik kan vergaan. Maar als de Heere met kracht in onze ziel spreekt: "Wat is u, gij hardslapende?", dan worden we wakker. Bent u in uw leven al wakker geschrokken? Gods kinderen weten

wat het is, wakker geschud te worden door Woord en Geest

Iemand, die wakker schrikt, krijgt oog voor de *werkelijkheid* om hem heen.

Toen hij sliep droomde hij zoete dromen, maar nu krijgt hij oog voor de werkelijkheid. Is het zo niet, als we in geestelijk opzicht wakker geschud worden? We krijgen oog voor de verschrikkelijke werkelijkheid van ons leven. Ik kan ieder ogenblik sterven, God ontmoeten, en nog onbekeerd. Ik heb tegen God gezondigd, ik ben op reis naar de eeuwigheid en een kind des toorns. We gaan de werkelijkheid van ons verloren leven zien, van dood en eeuwigheid en van het oordeel Gods. Er komt een heilige onrust en geestelijke nood. Toen de verloren zoon wakker geschud werd in dat ver-

gelegen land kwam hij tot zichzelf. Zo werd Christen uit Bunyans Christenreis wakker geschud in de Stad Verderf.

Die ontwaakte zondaren leren God kennen en zichzelf kennen. U hoort hen uitroepen: "Wee mij, dat ik zo gezondigd heb". Maar door de diepte van de zelfkennis heen, maakt de Heilige Geest in hun leven ook plaats voor Christus. Dan leren we de dood in onszelf overhouden, maar het leven in Hem. Christus heeft de dood overwonnen en daarom kunnen slapende zondaren door Zijn opstandingskracht worden wakker geschud. Wilt u dan doorslapen? O, kom toch tot uzelf! (*wordt vervolgd*).

Zeist,

ds. J.J. van Eckeveld.

Elke zondag een andere tekst

Men hoort nogal eens de vraag stellen, hoe een dominee eigenlijk elke zondag weer aan 'zijn' tekst komt voor de preek. 'Krijgt' hij die, van 's hemelswege? Of moet hij die zelf zoeken? Hoe ligt dat? Het is misschien goed, over deze vraag in ons blad iets te schrijven. Ik neem dan maar de vrijheid, me nu en dan ook tot onze predikanten te richten (dus ook tot mijzelf). Als we dan een antwoord op de vraag willen geven, is het goed eerst te onderscheiden tussen de *stof* voor de preek en de *tekst* voor de preek. Dat is niet hetzelfde! De stof voor de preek staat in veel gevallen al vast en behoeft dan niet te worden gezocht. Zo staat bijvoorbeeld de stof voor de zondagmiddagdienst in de meeste gevallen vast: een Zondag van onze Catechismus. Maar ook op bid- en dankdagen, bij voorbereidings-, avondmaals- en nabetrachtingspreken behoeft naar de *stof* niet te worden gezocht. Dat geldt eveneens voor de christelijke feestdagen. We preken op 25 december nu eenmaal niet over Elia op de Karmel. Ook op de vier advents- en de zeven lijdenszondagen behoeft over de stof voor de preek geen twijfel te bestaan. Zo kunnen we zeggen dat een dominee in de meeste gevallen niet behoeft te zoeken naar de stof waarover hij preken zal.

Maar wie de stof weet waarover hij preken moet, heeft daarmee nog niet een tekst! We zullen maar niet lang stilstaan bij de vraag, of het wel nodig

is een tekst te hebben voor de preek. De Duitse homileet Claus Harms heeft in de negentiende eeuw krachtig de vrijheid van een predikant bepleit om zónder tekst te preken. Volgens deze opvatting zou één tekst de prediker veel te veel binden; het zou beter zijn een bepaald onderwerp te kiezen, liefst actueel, en dat 'bijbels' toe te lichten. Daarbij zou men dan wel een tekst als uitgangspunt mogen nemen. Dr. K. Dijk heeft in zijn bekende boek *De dienst der prediking* terecht hiertegen ingebracht dat men een preek niet van tekst kan doen wisselen als een trein van lokomotief! 'Motto-preken' zijn ondingen en doen tekort aan het feit, dat het enige voorwerp van de prediking het Woord Gods moet zijn.

Hoe komt nu de dienaar des Woords tot zijn tekstkeuze? Er zijn hier twee uitersten. Aan de ene kant is daar de veel te strakke *binding* die er in een groot deel van de geschiedenis van de kerk heeft bestaan. Aan de andere kant is daar het uiterste van een onbepaalde *vrijheid*. Over allebei een paar opmerkingen. Wat bedoelen we met een veel te strakke binding van de predikant? Daar doelen we mee op het zogenaamde *pericopenstelsel*. Dat laat van de vrijheid van tekstkeuze weinig of niets over. Wat is het pericopenstelsel? Een 'pericoop' is een schriftgedeelte dat bestaat uit een aantal bijeen behorende verzen. Het pericopenstelsel ziet nu op de in de oude kerk gegroeide gewoonte om op een bepaalde zondag een

vaststaand schriftgedeelte te behandelen, elk jaar en elke zondag weer opnieuw. Op den duur ontstonden zo boeken met verzamelingen van schriftgedeelten, die voor liturgisch gebruik waren bestemd. Zulke verzamelingen noemde men *lectionaria*. Karel de Grote heeft in de negende eeuw voor heel zijn gebied het lectionarium van Rome ingevoerd. De predikers in de kerk hebben dus eeuwenlang helemaal geen probleem gehad met de tekstkeuze! Het te behandelen schriftgedeelte stond zondag na zondag vast. Omdat veel predikers zich tot het voorbereiden van een preek niet bekwaam voelden – of er geen zin in hadden! – werd al spoedig de behoefte gevoeld aan boeken waarin goede preken waren opgenomen die betrekking hadden op het elke zondag aan de orde zijnde schriftgedeelte. Dat waren vaak preken van kerkvaders die wél preken konden, zoals bijvoorbeeld Augustinus en Chrysostomus. Zo'n prekenbundel werd een *homiliarium* genoemd. De preken van de oude kerkvaders moesten dan door de predikanten uit het Latijn worden vertaald en voor hun hoorders uitgesproken. Leesdienst door de dominee, zouden we kunnen zeggen^o Rome heeft in de zestiende eeuw tijdens het Concilie van Trente het lectionarium van Karel, zij het gewijzigd en uitgebreid, vastgesteld. In de kerken van de Reformatie kwam hierin echter verandering. Luther heeft, gezien de voorliefde van het volk voor de pericopen en het onvermogen van vele predikanten om zelf een tekst te kiezen en te verklaren (!), nog wel aan het pericopenstelsel vastgehouden. Binnen het gereformeerd protestantisme – beïnvloed dus door Calvinus – heeft men echter over het algemeen het pericopenstelsel afgewezen. De Synode van 's Gravenhage in 1586 liet het in de vrijheid van de kerken of men de zondagse pericopen wilde gebruiken, maar onze Dordtse Kerkorde spreekt helemaal niet meer over de pericopen. De gereformeerde vaders achtten het pericopenstelsel in strijd met de vrijheid van het ambt van de dienaar des Woords en in strijd met de eis, in de prediking al de raad Gods te verkondigen. De tekstkeuze, zegt dr. T. Hoekstra in zijn prachtige boek *Gereformeerde Homiletiek*, is het onvervreemdbaar recht van de dienaar des Woords (blz. 246). Hij haalt in dit verband de bekende prediker J.J. van Oosterzee aan, die ergens opmerkt dat het geen zin heeft aan anderen te vra-

gen, 'welke tekst wij heden prediken zullen; even goed kan men van een vriend verlangen, dat hij naar een vrouw voor ons omzag.'

Zo is de strakke binding van het pericopenstelsel een uiterste dat wij niet willen. Maar aan de andere kant is er óók een uiterste. Elke predikant wordt in zijn tekstkeuze ook bedreigd door het gevaar van de onbepaalde vrijheid of het *subjectivisme*. Ik bedoel hiermee het alleen preken over teksten die ons 'liggen', of die in de smaak vallen bij de gemeente of bij een deel van de gemeente. Er zijn van die 'mooie' teksten, waar tientallen preken over bestaan, maar er zijn ook hele stukken van de Heilige Schrift, die met eerbied gesproken bijna braak liggen: grote gedeelten van de grote en de kleine profeten bijvoorbeeld. Een blik in het tekstregister van de bibliotheek van onze Theologische School is wat dat betreft heel leerzaam. Het kan geen kwaad, als elke dominee van tijd tot tijd eens kritisch voor zichzelf nagaat, of hij bij zijn tekstkeuze wel recht doet aan de rijkdom van het Woord van God.

Om deze twee uitersten (het pericopenstelsel en subjectivisme) te vermijden, lijkt het mij voor predikanten een goede zaak, niet alleen vast te houden aan het kerkelijk jaar, maar ook van tijd tot tijd zichzelf te dwingen bepaalde vervolgstoffen te preken, en dan liefst over schriftgedeelten die niet zo bekend zijn. Voor onszelf én voor de gemeente gaan dan soms treffende vergezichten open in de Heilige Schrift; we worden gedwongen wel eens te preken over teksten die we uit onszelf nooit gekozen zouden hebben en we zullen ervaren dat het preken over zulke stoffen soms verrassend meevalt!

We komen wéér terug bij op de vraag, die we in het begin stelden: hoe vindt de dienaar des Woords zijn tekst? Het gaat nu dus over die gevallen, waarin wij niet gebonden zijn aan het kerkelijk jaar en waarin we géén vervolgstoffen preken. Hoekstra beweert dat het beste middel om teksten te vinden is: geregeld de Heilige Schrift te bestuderen. Hij citeert met instemming Van Andel, die in zijn boek *Vademecum Pastorale* het volgende opmerkt: 'Dat men naar een tekst zoeken moet, is juist geen gunstig teken. Het brengt onder verdenking, dat men van de bestudeering der Schrift weinig werk maakt. Want als men tot regel stelt om

de heilige boeken door te werken, allernaast die welke bij de 'vaste spijzen' te vergelijken zijn, dan zal men telkens op zijn weg een tekst ontmoeten, die ons dermate aangrijpt, dat wij ons gedrongen gevoelen om er uit te prediken. Zo behoort het trouwens te wezen; de predikstoel moet niet naar den tekst, maar de tekst naar den predikstoel drijven. De moeite om een tekst te vinden, heeft men dubbel verdiend; want wie geregeld de Schrift bestudeert, is eer 'met' dan 'om' teksten verlegen'. Ik ben het met de woorden van Van Andel eens. Toch kan het wel eens gebeuren dat ook een predikant die een geregelde omgang met het Woord van God kent, om een tekst verlegen kan zijn en ervaren, dat de 'preekstoel om een tekst roept' in plaats van de 'tekst om de preekstoel'. Wel is het in zijn algemeenheid zeker waar dat een koortsachtig zoeken in de Bijbel om een tekst te vinden vaak teken is van een gebrek aan nauwe omgang met de Schrift.

Hoekstra raadt de prediker aan, de tekst vroeg te kiezen en in den regel 's maandags te weten, waarover we de aanstaande zondag preken moeten. Ik herinner me uit mijn kinderjaren dat de oude dominee Chr. van Dam, onder wie ik destijds kerkte, die regel ook zoveel mogelijk aanhield. Het zal inderdaad de ervaring wel zijn van alle predikanten dat het goed is, als een preek in de week wat 'rijpen' kan. Het is ook weer Hoekstra, die de dienaar des Woords aanraadt voor een goede tekstkeuze met enkele factoren rekening te houden. Hij noemt er vijf (blz. 251-253). Ten eerste: de tekstkeuze moet zo zijn, dat de dienaar des Woords ál de raad Gods verkondigt tot zaligheid en geen stukken achterhoudt die in het centrum van de heilsopenbaring liggen. Vervolgens moet men zijn teksten zowel uit het Oude als uit het Nieuwe Testament kiezen. Dan kan het (ten derde) nodig zijn, rekening te houden met de bijzondere gesteldheid van de gemeente, waar men voor staat; er kunnen zich bijvoorbeeld in de gemeente of in het wereldgebeuren bijzondere gebeurtenissen hebben voorgedaan; er kunnen ook in de gemeente bijzondere gevaren van geestelijke aard aan de orde zijn. Ook kan de tekstkeuze verband houden met de persoonlijkheid van de dienaar des Woords; men kan door een tekst gegrepen zijn, of van een bijbelboek bijzondere studie hebben gemaakt; als jong

predikant moet men voorzichtig zijn met het kiezen van te moeilijke teksten. Tenslotte kan de tekstkeuze, nog afgezien van het kerkelijk jaar, bepaald worden door gelegenheden als bid- en dankdagen, bevestiging van ambtsdragers, bediening van het Heilig Avondmaal, enzovoorts.

Tenslotte wil ik nog op twee dingen wijzen. In de eerste plaats: het is waar dat een nauwe en tere omgang met God en met het Woord van God meestal ten gevolge heeft dat een dominee niet hoeft te zoeken naar een tekst. Maar laten we ook het *herderlijk werk* niet vergeten! Juist in de omgang met de aan ons toebetrouwde schapen kan de Heere ons in de middellijke weg (en dat is toch Zijn meest gebruikte en gewone weg?) brengen bij een tekst voor de komende zondag. In de tweede plaats zijn er (uitzonderlijke!) gevallen, waarin een dominee zijn preek heeft voorbereid – maar deze op het laatste moment weer weg moet leggen. Dan brengt Gods Geest ons met

bijzondere kracht en aandrang bij een woord uit de Schriften, waaraan wij in het geheel niet hadden gedacht. Dat heeft niets te maken met subjectieve invallen of wispelturigheid. Een dieenaar des Woords doet er heel wijs aan, zulke verborgen en stille aanwijzingen van de Geest van Christus niet te weerstaan, maar er gehoor aan te geven. Meestal wil de Heere met zo'n aanwijzing één van Zijn kinderen in de gemeente antwoord geven in de nood. Zulke gevallen komen echter – als ik het goed zie – niet elke week voor en ook niet elke maand. Maar ik vermoed dat elke predikant wel weet wat ik bedoel. In zulke gevallen moet onze voorbereiding – waarmee we anders op geen enkele wijze de hand mogen lichten! – te kort schieten. Maar dan wil de Heere ook op een bijzonder wijze helpen en de Schriften voor ons openen.

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken.

Wedergeboorte en geloof

(2)
In het eerste artikel schreven we iets over het gesprek dat Christus in de nacht voerde met Nicodemus. De nadruk in dit gesprek ligt niet op hetgeen *wij* moeten doen om een plaats in het Rijk Gods te ontvangen, maar het accent ligt duidelijk op wat van bóven gebeuren moet, wil een mens het Koninkrijk Gods kunnen ingaan. Deze boodschap heeft speciaal Nicodemus, gezien zijn achtergrond: een overste der Joden, nodig. Maar dit geldt hem niet alleen. Het is mede van toepassing op de gehele groep, waartoe Nicodemus behoort. De leiding te Jeruzalem had wel geïnformeerd naar de herkomst en de geloofsbrieven van Johannes de Doper, maar zij had zich aan de prediking van deze stem uit de woestijn onttrokken. Zij meende de bekering niet van node te hebben, omdat zij zich beroepen kon op Abraham. Om echter een kind van God te zijn, is dit niet voldoende. Noodzakelijke voorwaarde is dat men van boven verwekt is. Het is van belang te letten op de laatste verzen van het tweede hoofdstuk die aan het gesprek met Nicodemus voorafgaan. De Heere deed vele tekenen en wonderen. Op grond daarvan geloofden velen in zijn Naam. Nu zou men verwachten dat dit tot blijdschap van

Christus zou zijn. We lezen echter iets anders: maar Jezus Zelf betrouwde hun zichzelf niet, omdat Hij hen allen kende.

Het geloof: vrucht van de wedergeboorte

Nadat de Heere Jezus met Nicodemus gesproken heeft over de noodzaak van de wedergeboorte, gaat Hij hem nu onderwijzen in de vruchten, de gevolgen van de wedergeboorte. Wedergeboorte en geloof zijn immers, als het gaat over de ingang van het Koninkrijk der hemelen, onlosmakelijk met elkaar verbonden. Zonder geloof, zonder bekering, zonder heiligmaking zal niemand de Heere zien. Zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen. Wie gelooft zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden, maar die niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden. Als de Heere nieuw leven schenkt, kan dat niet verborgen blijven, maar openbaart zich in de vruchten. De instorting van dat nieuwe levensbeginsel onttrekt zich aan onze waarneming. Het is een zeer zoete, wonderbare, verborgen, zaligmakende werking van de Heilige Geest. Een kind des toorns wordt een erfgenaam van de eeuwige zaligheid. Christus' gerechtigheid wordt hem toegerekend. Maar de toerekening aan Gods zijde

moet aan de zijde van de mens door het geloof worden aangenomen, toegeëigend en omhelsd. Dat doet het geloof. De weg om de zaligheid te ontvangen is de weg van het ware geloof. In de woestijn was de blik op de koperen slang nodig om niet te sterven. Zo is het ook als het gaat om de zaligheid. Gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, also moet de Zoon des mensen verhoogd worden, Opdat een ieder die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

Dit alles verstaat Nicodemus maar moeilijk. Hij heeft altijd gedacht dat God tevreden was als hij de wetten van Mozes stipt onderhield. God zou hem daarvoor belonen met het eeuwige leven. Maar nu wordt alles hem uit handen genomen. Dat alles is tekort. Nee Nicodemus, niet door de werken, maar alleen door het geloof in Christus, de Gekruisigde, wordt een mens gerechtvaardigd. Christus breekt de leuning in zijn leven. Door afkomst, besnijdenis en wetsbetrachting meende hij zelf voor een plaats in de hemel te kunnen zorgen. Hij had daarvoor geen Messias nodig. Maar dat alles wordt hem afgenomen. Het gaat om het geloof in de Zaligmaker. Die in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld. Het bijbelse woord dat met *geloven* vertaald is heeft een diepe en meervoudige betekenis. Het is: zich door iemand laten dragen, op iemand steunen, zich aan iemand toevertrouwen, de toevlucht tot iemand nemen. Het betekent ook Hem erkennen als de van God gegeven Held der hulp. Er is geen andere weg om Gods gunst en gemeenschap te ervaren dan alleen in en door Hem, Die Gods toorn heeft gestild en een eeuwige gerechtigheid heeft aangebracht. In Hem geloven gaat dan ook gepaard met verlies van al het onze.

Nadruk op het werk Gods

Als we het gesprek tussen Christus en Nicodemus op ons in laten werken, ontdekken we dat de Heere Jezus de nadruk legt op het werk Gods zowel in de *aanvang* als in de *voortgang* van het geestelijk leven. Alle geestelijk leven begint als de Heere een zondaar wederbaart, maar ook in de groei en opwas van het leven des geloofs is de zondaar van de Heere afhankelijk. Tenzij dat iemand wederom geboren is, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien. Maar een gezond kind blijft niet klein, het gaat groeien. Er is een ontwikkeling nodig. Na de geboorte volgt

er een leven! Een pasgeboren baby zegt niet direct dat het nu leeft. Door de *groei* en de ontmoeting met de ander ontstaat kennis van de omgeving, kennis van zichzelf, van de ouders of verzorgers etc. Zo is het ook in het geestelijke. Er is opwas en groei in het geloof en de genade nodig. De apostel dringt er in zijn brieven op aan op te wassen in de kennis en in de genade van onze Heere Jezus Christus. Uit de vruchten, niet uit de wedergeboorte, kent men immers de boom. En de vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid.

Levensvernieuwing

Op de wedergeboorte uit water en Geest volgt een proces van levensvernieuwing in de zondaar. Dat proces van levensvernieuwing wordt in de theologie met verschillende benamingen aangeduid. Het kan genoemd worden: *het leven der bekering, de afsterfing van de oude mens en opstanding van de nieuwe mens, het leven der heiligmaking*. Maar we moeten er oog voor hebben dat Calvijn en de gereformeerden in die tijd ook de term *wedergeboorte* gebruikten. Als Calvijn in zijn Institutie schrijft over het leven der genade, het leven van de bekering schrijft hij boven dat hoofdstuk *'dat wij door het geloof wedergeboren worden'*. Als we dan bedenken dat Calvijn wel de geestelijke vader van onze Nederlandse Geloofsbelijdenis genoemd wordt, is het alleszins begrijpelijk dat ook in dit belijdenisgeschrift deze term zó gehanteerd wordt. Belijdenisgeschriften zijn ontstaan in

een bepaalde tijd. Guido de Bres gebruikte de Franse Confessie als voorbeeld voor de Nederlandse Geloofsbelijdenis. In artikel 22 van dit belijdenisgeschrift lezen we: dat wij die van nature slaven der zonde zijn, door tussenkomst van ditzelfde geloof tot een nieuw leven worden wedergeboren.

Wedergeboorte in engere en ruimere zin

In de jaren daarna is men in de dogmatiek daarom steeds meer gaan spreken van de wedergeboorte in engere en in ruimere zin. Met de wedergeboorte in engere zin wordt dan de levendmaking aangeduid, en met de wedergeboorte in ruimere zin het leven der bekering, het proces van levensvernieuwing. *Het accent in de geschriften van Calvijn en andere gereformeerde theologen in die tijd, en daarom ook in de NGB die in die tijd is ontstaan, ligt op de wedergeboorte in ruimere zin. Deze wedergeboorte in ruimere zin, waarvan sprake is in artikel 24, komt aan de orde nadat in artikel 23 gesproken is over de rechtvaardigmaking door het geloof in Christus en de verzoening met God. Op de rechtvaardigmaking volgt de heiligmaking. Dat is de reformatische leer. 'Wij geloven dat dit waarachtig geloof, in de mens gewrocht zijnde door het gehoor van het Woord Gods en de werking des Heiligen Geestes hem wederbaart en maakt tot een nieuwe mens en doet hem leven in een nieuw leven en maakt hem vrij van de slavernij der zonde.'*

(wordt vervolgd)

Alblasserdam, ds. B. van der Heiden.

verwijzen naar de nationale geschiedenis. Dat is iets wat al zo haaks staat op het a-historische klimaat van deze tijd, die maar al te graag af wil rekenen met het verleden.

De president verwijst naar de eerste 'settlers', immigranten, die voet aan wal zetten op de rotsachtige oevers van de Nieuwe Wereld en daar eerst de knieën bogen om God te erkennen voor hun behouden aankomst. In 1775 vroeg het "Continental Congress", de voorlopige regering, de burgers van de koloniën te bidden voor wijsheid om een natie te kunnen vormen. Generaal George Washington, die z'n kamp had opgeslagen in Valley Forge, zocht ook Gods leiding toen de Amerikanen gewikkeld waren in de onafhankelijkheidsoorlog.

De president verwijst hiernaar om aan te tonen dat gebed en nationale gebedsdagen een gerespecteerd deel waren van de Amerikaanse levensstijl. Hij vervolgt dan: "In deze traditie voortgaande, hebben de mannen en vrouwen die onze natie gediend hebben tot op de hoogste posten, zich gewend tot het gebed, om wijsheid te zoeken van de Almachtige.

President Lincoln, die in 1863 de proclamatie deed uitgaan van 'een dag van verootmoediging, vasten en gebed', heeft eens verklaard: 'Ik ben menigmaal op mijn knieën gedreven door de overweldigende overtuiging dat ik nergens anders heen kon gaan. Mijn eigen wijsheid en die van allen die mij omringden, schenen ontoereikend voor de wederwaardigheden van de dag'. Vandaag de dag houden miljoenen Amerikanen deze overtuiging die president Lincoln op zo'n welsprekende wijze vertolkte, nog steeds dierbaar, zo zegt de *presidentiële proclamatie*.

En dan hoop je maar dat President Bush in alle problemen die op hem afkomen en beslissingen die genomen moeten worden, waarvoor volgens sommigen wel de wijsheid van Salomo nodig is, ook zélf die weg mag gaan. Dat hij op de knieën gedreven mag worden door het overweldigende besef van eigen ontoereikendheid en de noodzaak van Gods leiding.

Het thema van de 2001 Nationale Dag van het gebed is: "Eén Natie, onder God". De Amerikanen wordt gevraagd te bidden om "een morele en geestelijke vernieuwing om ons te helpen het hoofd te kunnen bieden aan de vele moeilijkheden die we tegenkomen".

De president eindigt dan met de bur-

VAN OVERZEE

Een Presidentiële proclamatie

Het is alweer geruime tijd geleden dat er hier biddag was. En dan bedoel ik niet de jaarlijkse biddag voor gewas en arbeid, die altijd in maart gehouden wordt, maar de nationale biddag. De laatste wordt altijd in het begin van de maand mei uitgeschreven door een officiële *proclamatie van de president*. Het is me opgevallen hoe negatief de berichtgeving over de huidige president in Europa, en ook in het oude vaderland is. Ook hier heeft hij van bepaalde zijde heel wat kritiek te verduren. Hoge bomen vangen veel wind. En het valt ook niet mee te regeren

over een land dat zo scherp verdeeld is. Een verdeeldheid die bij de laatste presidentsverkiezingen wel heel sterk is gebleken. Er zijn grote ideologische verschillen. En zonder te beweren dat de huidige president geen fouten maakt, is het toch wel duidelijk dat de merendeels liberale media elke gelegenheid aangrijpen om het huidige beleid aan te vallen en er een vertekend beeld van te geven.

In ieder geval trog mij toch wel de toon van deze officiële *biddag proclamatie* die de president dit jaar uitvaardigde. De proclamatie begint met te

gers van de natie aan te moedigen "Gods zegen af te bidden voor onze gezinnen en voor de regering, maar ook voor een persoonlijke vernieuwing, een morele ontwaking, en een nieuwe geest van eensgezindheid voor het hele volk".

We kunnen niet in het hart zien van hem die de proclamatie deed uitgaan. Maar zijn verwijzingen naar de nationale geschiedenis en het citeren van President Lincoln's treffende woorden van ootmoed en afhankelijkheid, hebben ons toch goed gedaan.

We leven in zulke aangrijpende en gevaarlijke tijden met onze kinderen. Het is donker geworden in de wereld, en ook in de kerk. De HEERE is niet veranderd, maar wij zijn het wel. Als je dan leest van de rijke vrucht op de arbeid van de apostelen en hun helpers in de vroeg Christelijke gemeente, mogen jaloezheid en schaamte ons wel bezetten. We lezen in Handelingen 6 : 7: "En het Woord wies, en het getal der discipelen vermenigvuldigde te Jeruzalem zeer; en een grote schare der priesteren werd den gelove gehoorzaam". Nee, de mensen waren niet beter. Het waren ook vijanden van vrije genade en van Koning Jezus. Maar zelfs priesters, uit de stad die Christus uitgeworpen had, bogen onder Zijn zachte juk en Zijn lichte last.

We hebben wellicht nog de zuivere belijdenis en wees er dan maar zuinig op. We hebben nog onze volle kerken, en laat ons dat maar tot verootmoediging zijn. We hebben ons zo goed georganiseerde kerkelijke leven, en laten we blij zijn met orde en regel en wat structuur, wat we in deze tijd van verwarring en individualisme zo hard nodig hebben. Maar als het verborgen leven, het kinderlijke omgaan met de Heere gemist wordt, is het te vrezen dat de uitholling, ondanks de prachtige buitenkant, doorgaat. En als de werkingen van Gods Geest gaan wijken, houden we alleen het geraamte maar over.

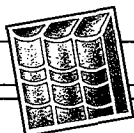
De eerste Christenen waren een biddende gemeente en een blijmoedig getuigende gemeente. Biddend, zoals die oude Christen van wie ik onlangs nog hoorde. Hij was jaren geleden geëmigreerd. Zijn kleinkinderen konden zijn gebroken Engels maar nauwelijks verstaan. Maar als hij dan in de taal van het oude vaderland een gebed deed, voelden ze het: dát was echt bidden. Als een kind met zijn Vader, zo eenvoudig, zo arm en toch zo teer en

vertrouwend, zo sprak hij met zijn God. Dan bedelde hij om een blijk van Gods lieve gunst. Maar dan nam hij ook, in kinderlijk vertrouwen, de toevlucht tot zijn Koning. Het is immers alleen om Hem, de verhoogde Middelaar, de Heere Jezus Christus, "Die aan de rechterhand van God is, en ook voor ons bidt", dat de Heere Zijn oor neigt tot het geroep van ellendigen. Dan is het vaak nodig dat we op onze knieën gedreven worden, soms in wegen, waarin onze wijsheid ons ontvalt, om dan ootmoedig te smeken, ja te pleiten op het Woord, op de beloften, van die God Die niet liegen zal.

Psalm 63 : 3: "Gij hoort het gebed; tot U zal alle vlees komen".

De Heere verblijdde ook de gemeenten hier doordat nog een student aangenomen mocht worden. We hebben zo hard ambtsdragers nodig die Gods kerk mogen dienen. Maar wat we vooral zo nodig hebben: bidders, lastdragers, die in kinderlijke ootmoed de noden mogen brengen tot de troon van Gods genade. De noden van kerk en school, van onze gezinnen en van onze arme kinderen.

Een hartelijke groet uit Michigan,
Ds. C. Vogelaar.

BOEKENNIEUWS

Dr. H.F. Kohlbrugge, "Mijn Verlosser leeft", Dagboek bij de Bijbel. Uitg. Den Hertog B.V., Houten, ISBN 90.331.1489.5, prijs f 34,50, ca. 400 bladzijden.

De heer N.A. Eikelenboom te Woerden heeft uit preken van Kohlbrugge een dagboek samengesteld. Er is rekening gehouden met het kerkelijk jaar. Voor de Goede Vrijdag is volgens een oude traditie 6 april aangehouden, terwijl voor de andere christelijke feestdagen die op veranderlijke data vallen achter in het boek aparte teksten zijn opgenomen. Het boek bevat een register van de behandelde Bijbelteksten. Daaruit valt af te lezen dat vooral geput is uit de Psalmen, en de Evangelieën naar Lukas en Johannes. De uitgever heeft er een mooi boek van gemaakt, in een stevige band. De samensteller/vertaler heeft er met goed gevolg naar gestreefd de twee hoofdelementen uit de prediking van Kohlbrugge, uitlegging en toepassing, zoveel mogelijk

tot hun recht te laten komen. Opvallend is dat er heel dikwijls sprake is van "wij" en "ons". Nu doet de Schrift zelf dit ook op vele plaatsen. Wie niet in het oog houdt tot wie Kohlbrugge zich richt, zou daar op een verkeerde manier mee aan de haal kunnen gaan. Kohlbrugge is dikwijls misverstaan, en eerlijk gezegd geeft hij daar ook wel eens aanleiding toe. Maar nergens tempert hij de prediking van het Evangelie van vrije genade voor zondaren uit vrees voor mogelijk misbruik. In dit dagboek bij de Bijbel vinden we ook niets terug van de geheel eigen gedachten van Kohlbrugge over het beeld Gods, en de menselijke natuur van Christus. Zijn volgelingen zijn daarin trouwens veel verder gegaan dan hij zelf. Al met al: een mooi en troostvol boek voor werkelijk armen, dat zoals alle menselijke geschriften met onderscheid moet worden gelezen.

Zwijndrecht, F. van Holten

KERKNIEUWS

Beroepen:
te Mijdrecht, L. Blok te Ermelo.

Bedankt:
voor Middelburg-Centrum, M. Karens te Werkendam;
voor Rotterdam-Centrum, W. Silfhout te Hendrik-Ido-Ambacht.

AFSCHIED DS. J.J. TANIS TE MIDDELBURG-CENTRUM
In verband met het vertrek van onze

dominee naar Kapelle-Biezelinge zal hij afscheid nemen in de dienst van D.V. zondagavond 19 augustus, aanvang 18.30 uur.

WIJZIGING KERKELIJK JAAR-BOEK

Gemeente Sint Annaland. De scriba is thans M. Elenbaas, Oostweg 1, 4697 RC Sint-Annaland, tel. 0166-652518. Regeling preekbeurten: J.F. Kaashoek,

Anna van Bourgondiëstraat 36, 4697 CW Sint-Annaland, tel. 0166-652001. *Gemeente Lisse*. Regeling preekbeurten berust m.i.v. 1 september 2001 bij: C.J. van der Beek, Oranjelaan 26, 2161 KE Lisse.

EMERITERING Ds. Chr. Van der Poel

Tijdens de morgendienst van zondag 8 juli 2001 werd aandacht geschonken aan het feit van de emeritering van onze geliefde broeder en leraar per 1 juli 2001.

Ds. G.J.N. Moens, consulent van de gemeente van Yerseke ging in deze dienst voor. Na een inleidend woord, waarin hij terugwees naar zondag 3 september 2000 toen ds. van der Poel een herdenkingspreek mocht uitspreken vanwege zijn 35-jarig ambtsjubileum in de gemeente Yerseke, werd ds. Van der Poel kort na deze datum getroffen door een ernstig hartinfarct. Alle ambtelijke arbeid werd onmogelijk en, hoewel er sprake mag zijn van een redelijk herstel, blijven er beperkingen waardoor hij zich genoodzaakt zag om emeritaat aan te vragen. Na de behandeling van deze aanvraag op de classisvergadering van 9 april 2001 werd emeritaat verleend per 1 juli 2001. Een onbegrepen weg voor dominee, zijn gezin en de gemeente van Yerseke.

Hierna bepaalde ds. Moens de gemeente bij hetgeen geschreven staat in de Openbaring van Johannes, hoofdstuk 2 vers 8 en 9a: *“En schrijf aan de engel der gemeente van die van Smyrna: Dit zegt de Eerste en de Laatste, Die dood geweest is, en weder levend is geworden: Ik weet uw werken, en verdrukking, en armoede (doch gij zijt rijk)”*.

Het thema was: Het Woord des Heeren aan de gemeente van Smyrna.

Stilgestaan werd bij: 1^e. Geopenbaarde heerlijkheid; 2^e Verborgens rijkdom.

Nadat op een duidelijke wijze de tekst verklaard werd waarbij de gemeente gewezen werd op Hem, Die de Eerste en de Laatste is en blijft, ook bij alles wat hier op aarde en in Gods kerk verandert. Op Hem, Die weet van alle werken, verdrukking en armoede, Hij die Zijn kerk gekocht heeft met Zijn dierbaar bloed en die ze eens zal brengen in Zijn eeuwige heerlijkheid waar Gods Kerk alle strijd, moeite en ziekte te boven is, een rijkdom die wacht en dat om het eeuwig Welbehagen Gods! Een rijkdom voor een arm volk, een

rijkdom die menigmaal verborgen is maar door het geloofsoog bij tijden aanschouwd mag worden.

Op het einde van de dienst werd ds. Van der Poel dankgezegd voor het vele werk dat hij als herder en leraar in alle getrouwheid heeft mogen doen. Hoe hij als vriend van de Bruidegom in het midden van de gemeente als Bruidsverwerver het Woord heeft mogen bedienen. Toegewenst werd dat ook in de toekomst de vruchten daarvan nog openbaar zouden mogen komen. Mevr. Van der Poel werd in het dankwoord betrokken. Zij heeft haar man in alles bijgestaan. Beiden werd voor het toekomstige de zegen des Heeren toegewenst uit Psalm 73: Maar het is mij goed, mijn zaligst lot, nabij te wezen bij mijn God. Ook de kinderen en kleinkinderen werden toegesproken.

Hierna volgde een ernstig woord aan de gemeente van Yerseke: bijna 36 jaar een herder en leraar te mogen hebben is een groot voorrecht maar ook een grote verantwoordelijkheid. De Heere komt op al de gesproken woorden terug. De volle raad Gods is al die tijd aan het hart gelegd, menigmaal met tranen: *“Wij bidden van Christuswege, laat U met God verzoenen”*. De kerkenraad werd wijsheid toegewenst en liefde om de gemeente te mogen dienen.

Hierna werd een door ds. Van der Poel opgestelde brief voorgelezen aan zijn geliefde gemeente van Yerseke. In deze brief werd gememoreerd dat de tijd er nu was om van de gemeente afscheid te nemen. Ds. sprak de wens uit dat hij nog eens voor de gemeente zou mogen voorgaan, dat: zo de Heere wil en wij leven. Dominee merkte op dat hij de HEERE zou willen erkennen voor wat Hij schonk, de consulent, de kerkenraad en de gemeente werd hartelijk dankgezegd voor al het goede dat ontvangen werd. Tot slot werd de gemeente de zegenbede uit 2 Korinthe 13 : 13 toegewenst: *“de genade des Heeren Jezus Christus en de liefde Gods en de gemeenschap des Heiligen Geestes zij met u allen. Amen”* Staande zong de gemeente haar geliefde oud-herder en leraar toe Ps. 119 vers 7 en 25.

Hierna werd deze ingrijpende dienst voor dominee, zijn gezin, kerkenraad en gemeente beëindigd.

Met weemoed en verdriet werd op deze wijze afscheid genomen van onze leraar die zelf niet aanwezig kon zijn tijdens deze dienst maar via de kerkte-

lefoon meeluisterde. Ondervonden werd dat scheiden doet lijden.

De voor velen bekende tekst uit Prediker 4 : 12: *“en een drievoudig snoer wordt niet haast gebroken”*, is bewaarheid geworden: niet haast, maar toch gebroken.

De Heere Zelf mocht willen zorgen voor onze, nu herderloze gemeente.

De kerkenraad van Yerseke.

VERSLAG van de intrededienst van ds. A. Vermeij als predikant van Elspeet op 26 april 2001.

Na votum en zegen wordt gezongen Psalm 77 vers 8 , gelezen van de Dordtse Leerregels hfdst. 1, art. 1, 2 en 3. De schriftlezing is uit het evangelie van Johannes hfdst. 1 vers 1 tot en met 18.

Hierna gaat ds. Vermeij voor in gebed waarna nog gezongen wordt Psalm 147 vers 1, 2 en 3. De tekst is Johannes 1 vers 6 en 7: *“Er was een mens van God gezonden wiens naam was Johannes. Deze kwam tot een getuigenis, om van het Licht te getuigen, opdat zij allen door hem geloven zouden”*. De tekst spreekt ons: *“Van God gezonden”*. Ten eerste: *“Wie er van God gezonden werd”*. Ten tweede: *“Met welke opdracht hij van God gezonden werd”*. En ten derde: *“Met welk doel hij van God gezonden werd”*. In dit hoofdstuk gaat het over twee gezonden. Allereerst de gezondene van den Vader, de Gezalfde die is de Weg, de Waarheid en het Leven. Hij maakt alleen zalig en redt zondaren. Daartoe gebruikt Hij mensen. De Heere vraagt niet of zij Hem begeren, maar Hij zendt ze als verkondigers van de blijde boodschap tot wie Hij en wil en waar Hij wil. De Heere zond ook mij tot u, op Zijn eigen tijd en wijze. Na losmaking van Zwijndrecht werd Elspeet aangewezen. *“Ik heb nog andere schapen die van deze stal niet zijn”*. God bekeert en brengt toe en niet een mens. Wie was Johannes? Een mens van God gezonden. De Heere had hem onmiddellijk genade geschonken. Hij was aangewezen door Jesaja en Maleachi. Hij werd voorbereid tot zijn werk door des Heeren Geest. Hij had ook strijd. Dit wordt ook Gods knechten niet bespaard, opdat zij de zwakken kunnen verstaan. Johannes had geleerd wie hij was in zichzelf. Hij moest ook van genade uit Christus leven, Die hij ook mocht kennen. Hij had als opdracht om van het Licht te getuigen. Een getuige mag doorgeven wat hij gehoord en gezien

heeft. Hij was het Licht niet. We lezen van hem dat hij van zichzelf afwees. Wij zijn in de duisternis zonder God. Hij zendt mensen om van Het Licht te getuigen. God is Licht. Hij, Christus is Het Woord en Het Leven. Johannes mag getuigen van Christus. Hem aanwijzen dat Hij van God gezonden is in de volheid des tijds. De menselijke natuur heeft aangenomen. Hij is het Lam Gods dat zondaren met God verzoent in een weg van recht. Christus wordt door het geloof gekend, met afwijzing van alles wat van de mens is. Van nature zijn we in de duisternis. Ook al beroept men er zich op Abrahams zaad te zijn. Van nature zijn we vijanden van het woord der waarheid. Johannes spaarde in zijn prediking niemand. Toen kwam er tegenstand. Johannes prediking was scherp om pasklaar te maken voor de Middelaar. In Hem alleen is behoudenis. Om Het Licht te leren kennen moeten we eerst ons hart leren kennen. De Heere belooft: "Opdat zij allen door hem geloven zouden". Hij verlangde dat Christus een gestalte mocht verkrijgen. Het ware geloof is nodig. Velen geloofden niet waarlijk in Hem. Dat er vrucht in de gemeente mocht zijn. Te leren in zichzelf niet meer zalig te kunnen worden. God niet te kunnen behagen met het onze en voor Hem niet te kunnen bestaan. Voor dezulken mag het oog geopend worden voor Hem. Hij zal hen terug brengen in Gods gemeenschap. De vrucht is echter ook dat de wereld Hem niet kent en de godsdienst niet. Hij is gekomen tot het Zijne, maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. De Heere zorgt dat er zalig worden naar Zijn welbehagen. Gezongen wordt Psalm 68 vers 10.

Ds. Vermeij spreekt een woord van dank tot zijn bevestiger, voor de wijze waarop hij hem wilde bevestigen en voor het werk dat hij gedaan heeft in de gemeente als consulent.

Nadat verder de gebruikelijke toespraken zijn gehouden, wordt gezongen Psalm 121 vers 1 en spreekt ds. P. Blok namens classis en P.S. Oost. Ds. P. de Vries namens de plaatselijke kerken. Wethouder van de Pol namens B en W en tenslotte heet ouderling J. v.d. Hardenberg ds. Vermeij welkom in de gemeente met zijn gezin en wenst hem des Heeren zegen in Zijn arbeid. Op zijn verzoek wordt ds. Vermeij toegezongen Psalm 84 vers 3. Ds. Vermeij zegt alle sprekers dank voor hun woorden. Na het dankgebed wordt gezon-

gen Psalm 122 vers 3. Tenslotte legt ds. voor het éérs als eigen herder en leraar de zegen op de gemeente.

S. Mulder, scriba.

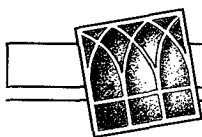

Heb je niemand?..?
Voor jongeren en ouderen een horend oor!!!

U kunt ons bellen:
- op maandag-, donderdag- en vrijdagavond van 19.00 - 22.30 uur;
- op dinsdagmorgen van 09.00 - 12.00 uur;
- op woensdag- en zaterdagmiddag van 13.30 - 17.00 uur.

Het Rustpunt biedt opvang aan mensen die vanwege psychosociale problemen tijdelijk onderdak behoeven. De opvang van de gasten wordt vorm gegeven door een professionele woonbegeleider, bijgestaan door vrijwilligers. Als regel geldt een verblijfsduur van maximaal zes weken. Voor informatie kunt u bellen naar OnderDak: 078-6849077 (kantooruren). **Voor spoedgevallen is het Rustpunt dag en nacht bereikbaar onder nummer 06 2272697.**

PREDIKBEURTEN

ZONDAG 5 AUGUSTUS 2001

Aagtekerke 8.45 en 11.00 uur (vak.gasten) en 19.00 uur ds. Neele en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. v/d Heiden; Almelo 10.00 en 15.00 uur ds. Sonneveld; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Apeldoorn 18.30 uur ds. Kleppe; Arnhem 10.00 uur ds. Kattenberg en 16.00 uur leesdienst; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. P. Mulder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. Paul; Bodegraven 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. Bac; Boskoop 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. F. Harinck; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Schot; Delft 10.00 uur ds. Gunst; Dinteloord 15.00 uur ds. de Jongste; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. den Boer; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. Driessen; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. M. Karens; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Enschede 18.30 uur ds. Driessen; Enter 9.30 en 16.00 uur ds. Visscher; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Boogaard; 's-Gravenpolder 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.00 uur ds. Schipper; Groningen 9.45 uur ds. Vreugdenhil en 15.30 uur leesdienst; Haarlem 15.30 uur kand. Brugge; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik Ido Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Hoofddorp 18.30 uur ds. Baan; Kampen 15.00 uur ds. P. Mulder; Kamperland 15.30

uur ds. v/d Net; Katwijk aan Zee 18.30 uur dhr. Verschuure; Klaaswaal 15.00 uur ds. de Wit; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Beens; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Leiderdorp 16.00 uur dhr. Verschuure; Lelystad 15.00 uur ds. L. Blok; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Baan; Meliskerke 14.30 uur ds. Golverdingen en 19.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur (H.D.)ds. Tanis en 14.00 uur ds. Meeuse; Middelburg-Zuid 9.30 en 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. de Wit; Nieuwer ter Aa 19.00 uur kand. Brugge; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Kleppe; Oostburg 19.00 uur ds. C. Harinck; Oosterend-Texel 11.15 en 16.30 uur (Ned. Herv. Kerk)leesdienst; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oud Beijerland 9.30 en 17.00 uur ds. Baaijens; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Oudemirdum 9.30 en 19.00 uur ds. van Dieren; Poederoyen 9.30 en 18.30 uur dhr. G. Pater; Puttershoek 15.00 uur ds. W.J. Karels; Rhenen 16.30 uur dhr. van Boven; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur leesdienst; Ridderkerk-Slikkerveer 19.00 uur ds. Kattenberg; Rijssen-Noord 9.30 uur leesdienst en 18.30 uur ds. Sonneveld en 14.30 uur ds. Schreuder; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol en 18.30 uur ds. van Aalst; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 16.00 uur kand. Tuinier; Rotterdam-Centrum 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Rotterdam-Zuid 18.30 kand. Tuinier; Rotterdam-Zuidwijk 16.30 uur ds.

Kattenberg; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Spijkenisse 10.00 uur kand. Tuinier en 19.00 uur ds. Silfhout; Sprang Capelle 15.00 uur dhr. G. Pater; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Melis; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. de Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. van Krimpen; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur leesdienst; Vlissingen 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Waarde 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 19.00 uur dhr. van Boven; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. Meeuse; Woerden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Yerseke 14.30 uur ds. Beens; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. van Ekeveld; Zwolle 9.30 uur ds. van Aalst.

DINSDAG 7 AUGUSTUS 2001

Drachten 14.15 uur ds. van Krimpen (huw. bev.); Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Kleppe; Stolwijk 19.30 uur ds. van Ekeveld; Terwolde-De Vecht 19.30 uur ds. Schot; Uddel 19.30 uur ds. Mouw (bijbellezing).

WOENSDAG 8 AUGUSTUS 2001

De Valk-Wekerom 19.30 uur dhr. van Boven; Emmeloord 19.30 uur dhr. Hoogerland; Hoozevee 19.30 uur ds. Schreuder; Kamperland 19.30 uur ds. Beens; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Paul; Leerdam 19.30 uur dhr. G. Pater; Opheusden 19.30 uur ds. J. Karens (bijbel- lezing); Opperdoes 19.30 uur ds. Gunst; Puttershoek 19.30 uur kand. Brugge; Rilland-Bath 19.30 uur ds. Meeuse; Rotterdam-Zuid 19.45 uur ds. Neele; Scherpenisse 19.30 uur ds. Mondria; Veen 19.30 uur ds. Vermeij.

DONDERDAG 9 AUGUSTUS 2001

Almelo 18.30 uur dhr. G. Pater; Hellevoetsluis 19.30 uur ds. J. de Pater; Melissant 19.30 uur ds. Bac; Ouddorp 19.30 uur ds. de Jongste; Rhenen 19.30 uur dhr. Verschuure; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Schipper; Wageningen 19.30 uur ds. W.J. Karels.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist L. Versteeg; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist G. Baan; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; Kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. v.d. Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107; diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere woensdagavond om 20.00 uur.

ADVERTENTIES

Ik ben de Opstanding en het leven, die in Mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven.

Joh. 11 : 25b.

Met grote verslagenheid geven wij u kennis dat de Heere onverwacht tot Zich heeft genomen onze oud-ambtsbroeder

R. RIEZEBOS

Van 1970 tot 2000 heeft hij in alle getrouwheid met de hem geschonken gaven de gemeente van Kampen mogen dienen in het ambt van ouderling.

Namens de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente:
S. Kasper, 1^e voorzitter
M.C. van der Spek, scriba

Kampen, 17 juli 2001

Met ontroering heeft de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Rotterdam-Centrum kennis genomen van het overlijden van zijn oud-diaken

WILLEM DE JONGE

In de leeftijd van 92 jaar.

Van februari 1951 tot en met december 1963 heeft hij de gemeente met de hem geschonken gaven, in alle getrouwheid mogen dienen.

De Heere gedenke zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen in dit smartelijke verlies en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad:
J. Blokland, preses
M. Boot, scriba

Rotterdam, 23 juli 2001

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Woerden heeft met ontroering kennis genomen van het overlijden van zijn oud-ambtsbroeder

CORNELIS VERDUYN

op de leeftijd van 91 jaar.

Van 1961 tot 1981 heeft hij met een onderbreking van enkele jaren de gemeente in alle liefde en getrouwheid mogen dienen als diaken en ouderling. Naar wij mogen geloven, mag hij nu bij Zijn Heere en Zaligmaker zijn. De Heere verrtrooste en sterke de nagelaten betrekkingen.

Namens de kerkenraad:
Ds. W. Harinck, preses
J. Kroon, scriba

Woerden, 27 juli 2001

Daar het niet mogelijk is een ieder persoonlijk te bedanken voor het medeleven na het overlijden van onze schoonzuster, tante en mijn lieve vriendin

**HENDRIKA LUKINA
BOSMA**

willen wij u langs deze weg dankzeggen voor uw steun, op welke wijze dan ook betoond.

Namens de familie
Mevr. A.J. Lodder-Pors

Barneveld, augustus 2001

Collectebonnen machinaal tellen?

vraag demo en/of referentie

Den Hertog 0314-341381/0548-515415

TEXEL. Ruim gelegen 6 en 8 pers. Bungalows, 3 sl.k. en wasmach., 4-6 pers. Stacaravans met 2 sl.k. en douche. Op rustig park. Bel voor de folder tel. 0222-318391.

Bungalowpark **De Verrassing**, Bijenkorfweg, Oosterend.

Boeder Scherpenzeel
Handelsonderneming

AMBTSKLEDING
Kostuums: ~ 2 en 3 delig zwart - grijs - e.o.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streppantalons ~ Overhemden ~
Strypdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoezen ~ Schoenen

Showroom:
Nieuwstraat 87 3925 EE Scherpenzeel
Telefoon 033 - 2778068 - Fax. 033- 2770561

Op afspraak - service aan huis

begravenisverzorging
T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam en omstreken.
Opbaar mogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
5131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 460 05 09
Fax 010 - 435 79 12

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

DORPSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

Kraamzorg?

Tel. 0342 - 422 324

Postbus 154, 3770 AD Barneveld

Na de Heere, die ons weer doorhielp,
willen we ook namens mijn man, ieder
die met ons meeleeftde voor en tijdens
ons verblijf in het Dijkzigtziekenhuis en
ook nu nog daarna hartelijk dank zeg-
gen.

Poortvliet, E.M. Hage-Baaij

Stichting Bureau
Kraam & Gezinshulp

Stichting Bureau Kraam & Gezinshulp

omdat zorg meer is dan geholpen worden...

Wij bieden u verantwoorde Kraamzorg en Gezinszorg indien u niet verzekerd bent tegen ziektekosten, **maar ook** als u verantwoorde zorg op maat wenst.

Bij de BKG staat het gezin centraal en dat betekent (soms) meer dan standaard hulpverlening.

Helpende handen zijn belangrijk, maar principieel verantwoorde zorg voor uzelf en uw gezin is de basis voor een goed herstel.

Onze verzorgenden zijn Rijksgediplomeerd en werken via bemiddeling van de Stichting BKG in gezinnen met een reformatorisch kerkelijke achtergrond door geheel Nederland.

Neem contact op om uw mogelijkheden te bespreken en u ontvangt vrijblijvend het BKG informatiepakket.

U kunt de BKG bereiken via onze centrale inlichtingen en inschrijftelefoon voor **kraamzorg en gezinszorg**,

0341-270778.

(Bij voorkeur tijdens werkdagen tussen 9.00 uur en 12.00 uur.)

Lukt het u niet persoonlijk contact met ons te krijgen spreekt u dan onze voicemail in. U wordt dan zo spoedig mogelijk teruggebeld.

BKG, de zorgverlener die voelt, wat u bedoelt!

KLASSIEKE ORGELS

Hoofddealer van **Johannus,
Eminent, Ahlborn,
Sweelinck, enz.**

**Stolk
orgels**

Tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55
Krobbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Noord, Kapelstraat 1
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN REACTIE

SHGO

STICHTING HULPVERLENING IN GEZINNEN

Uitgaande van de Ger. Gem. in Ned.

Voor betaalbare en verantwoorde hulp in gezinnen waar uit de Statenvertaling wordt gelezen en geen TV aanwezig is.

Rijksgediplomeerde **KRAAMHULP**:
tel. 033-2774 547 of 0346-264 595.

Dagelijks bereikbaar, laat u tijdig inschrijven.

GEZINS- BEJAARDEN EN ZIEKENHULP:
tel. 0166-652 605.

Inlichtingen iedere werkdag van 8.30-10.30 uur,
vrijdags ook van 19.00 - 20.00 uur.

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begrafenissen, naar wens van de familie;

- Geen crematies;
- Opbaren met kistkoeling in het sterfhuis of in de voor u bekende aula's;
- Dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden; ook voor de verzorging van de overledene door een gediplomeerde verpleegster.

AL UW PERSOONLIJKE WENSEN WORDEN DOOR ONS IN ALLE RUST EN VERTROUWELIJK BEHARTIGD.

Begrafenisonderneming de Jongh

Kerkstraat 15a, 4181 AA Waardenburg
Tel. 0418-652039

Reepijzen 5
3371 JC Hardinxveld-Giessendam
Tel. 0184-611154

Voor een paar dagen of langer, gezelligheid en sfeer. **Pensioen 'De Peel'**, gelegen in de mooie Betuwe, waar het gewoon goed is.

Fam. Knuivers, Boveneindsestraat 14,
4041 EJ Kesteren, tel. 0488-481687.

BEGRAFENISVERZORGING C. W. VADER

DAG EN NACHT BEREIKBAAR
VOOR GEHEEL WALCHEREN

Tarweakker 23 - 4341 MD Arnhemuiden

Wij verzorgen geen crematies.

Tel. 0118-602500 - 0118-412760

Begrafenis Verzorging Tollenaar
van Swindenstraat 25, 4532 KC Terneuzen
Tel. 0115-612554 - Geen crematies

Uitgesneden teksten div. modellen

G. v.d. Dikkenberg Munnikenweg 11
3905 MD Veenendaal tel. 0318-540252

Voor uitvaartzorg in:

- ◆ Scherpenzeel
- ◆ Barneveld
- ◆ Veenendaal
- ◆ Koolwijkerbroek
- ◆ De Valk-Wekerom
- ◆ Amersfoort
- ◆ Kenswoude
- ◆ Woudenberg

Geen crematies

Prinsenlaan 30

3925 BM Scherpenzeel

Tel. 033 277 0555

DRINGENDE OPROEP VOOR BOLIVIA...

"The North American General Mission" is de zendingsorganisatie van de Netherlands Reformed Congregations, de Noord-Amerikaanse zusterkerk van de Gereformeerde Gemeenten. Dit zendingswerk is sinds 1991 actief in Bolivia middels een zendingsteam dat in Loma Alta en omgeving werkzaam is. Vanwege de vele werkzaamheden van het zendingsteam en de uitbreiding van het kerkelijk werk is er dringend behoefte aan een.

KERKELIJK WERKER

Het zendingsdeputaatschap ziet uit naar iemand die bereid is om deze taak in Bolivia op zich te nemen. De denken valt aan de volgende taken:

- het assisteren van de predikant bij het kerkelijk werk, waaronder het bezoeken van de lokale bevolking;
- het geven van bijbels onderwijs en catechisatie op de school die van de zending uitgaat;
- het verzorgen van administratieve werkzaamheden die verband houden met het kerkelijk werk.

De zending verwacht van de sollicitant:

- ruime kennis van de Heilige Schrift en de gereformeerde belijdenis, bijvoorbeeld op het niveau van de Cursus Godsdienstonderwijs (CGO);
- de bereidheid om de Spaanse taal te leren;
- de nodige flexibiliteit om samen te werken in een Engels sprekend team;
- goede contactuele eigenschappen.

Het zendingsdeputaatschap hoopt dat door de uitbreiding van het zendingsteam meer aandacht gegeven kan worden aan de uitbreiding van Gods Woord onder de lokale bevolking in Bolivia.

Uw sollicitatie graag richten aan:

North American General Mission • t.a.v. J. Van Brugge, algemene secretaris • P.O. Box 76 • Burgessville,
Ontario Canada NOJ 1C0 • Tel. 001-519-424-2298

Voor nadere informatie en toezending van uw sollicitatie met C.V. kunt u ook gebruik maken van ons faxnummer 001-519-424-2466.